

REPENSANT PONENT · PERSPECTIVES DE FUTUR: LA MÚSICA A PONENT

LLUÍS AGEA CORREA, EVA BALCELLS TUDÓ, MARC CALDERÓ CLUET,
DAVID GIRIBET FARRÉ, TERESA GARCIA BOSCH I ANTONI GORGUES GORGUES

ABSTRACT

Repensando Ponent ·
Perspectivas de futuro:
la música en Ponent
En el artículo se apunta
el estado actual de la
industria musical en Ponent
y se nombran algunas de las
carencias que tiene. Con este
punto de partida se reflexiona
sobre el futuro y se valoran
las perspectivas que tiene la
música en el territorio, a la vez
que se dan algunas ideas
y herramientas de trabajo para
encarar el mañana de
un sector esencial de la cultura.
Destaca principalmente
un objetivo que hay que
encarar transversalmente
desde el mundo profesional,
institucional y artístico, en
este futuro: la reivindicación.
La reivindicación del territorio
sonoro, la creación musical,
la formación, el orgullo y la
libertad de expresión.

*Rethinking Ponent. Future
perspectives: music in Ponent
The article describes the current
state of the music industry
in Ponent and identifies a few
of its shortcomings. On this
premise, it reflects on the future
and assesses the prospects of
music in the territory, while
providing some ideas and
tools of work for facing the
tomorrow of an essential sector
of culture. In particular, there
is one key goal which must be
addressed transversally from the
professional, institutional and
artistic spheres, in this future:
self-assertion. The self-assertion
of the sonic territory, musical
creation, education, pride and
freedom
of expression.*

PARAULES CLAU

**Música, Ponent,
reivindicació,
territori sonor, creació,
llibertat d'expressió**

L'inici del segle XXI va significar un gran període creatiu per al sector musical de Ponent i de Catalunya en general. Amb un augment exponencial, any rere any, de certàmens d'exhibició del sector, que aglutinaven milers i milers de persones, la indústria musical va comprovar com el seu poder de convocatòria i de producció era un element a tenir en compte pels municipis i les poblacions. Fins i tot en els anys de la crisi financera, que va afectar molts sectors de la societat, la música va mantenir les seves propostes amb una davallada no prou significativa que li va permetre aguantar l'estocada.

La recuperació de la crisi del 2010 va ser lenta, però sense aturador, i l'any 2019 la música en viu va obtenir a Catalunya la millor facturació dels darrers deu anys fruit de l'augment dels caixets dels grups i del preu de les entrades per accedir als concerts i festivals.

Concretament a Ponent, la primera dècada dels 2000 va venir precedida de l'èxit produït pel Doctor Music Festival (del 1996 al 1998); el sector públic i privat (promotors i entitats) van ocupar el buit deixat per la promotora de Neo Sala organitzant certàmens rellevants i que posaren la seva població al mapa de festivals, amb la qual cosa es va crear un turisme cultural. El Paupaterres, l'Atac de Jazz, el Figarock o La Terrasseta, a Tàrrrega, el Pepe Marín Rock Festival, el Festinoyal, el Senglar Rock, el MUD, el Ponent Roots o el JazzTardor, a Lleida, i sobretot les festes majors organitzades als municipis de la demarcació van esdevenir un gran pol de contractació per a aquesta part de la indústria cultural.

Amb la crisi financera del 2011 al 2016 el nombre de festivals organitzats per associacions i promotores privades va caure considerablement en el territori de Ponent. Sí que es van mantenir, tanmateix, les activitats organitzades pels ajuntaments o les entitats privades amb un suport majoritari de l'administració.

A partir del 2016 i fins al 2019 el nombre de certàmens públics i privats va tornar a créixer a la província de Lleida i es va recuperar, així, l'escenari de finals de la dècada anterior. A més, la creació també va tenir, en aquest període, un gran moment d'expansió; apareixen en l'escena musical ponentina moltes formacions musicals que troben en aquests escenaris un espai per exhibir els seus treballs.

L'any 2020 els músics a Catalunya i a Ponent han vist reduïda la seva activitat un 75%, s'han cancel·lat prop del 80% de concerts previstos i el públic global que ha assistit als actes s'ha reduït un 94%, fruit de les limitacions d'aforaments d'espais, tancaments de sales de concerts i suspensions de festivals i festes majors. La pandèmia de la Covid-19 ha deixat un sector gairebé sense actuacions de música en viu.

La indústria musical no havia patit mai una aturada com aquesta. Encara que amb la crisi financera es reduïssin els escenaris d'actuacions, els músics van poder interpretar les seves

creacions en directe durant els pitjors anys. Aquesta vegada, però, l'aturada ha estat diferent. La desaparició d'aquests escenaris durant més d'un any —no sembla que l'any 2021 s'hagin de restablir— ha produït una reacció en cadena que ha abocat el sector a canviar de professió. Músics, tècnics, productors, mànagers, escenògrafs... s'han vist obligats a buscar i treballar en altres feines per poder arribar a final de mes.

Un marc normatiu específic inexistent per a la indústria musical, una contractació aturada per part de les institucions públiques i un model digital insuficient per als creadors fan que la declaració de la cultura com a bé essencial per part de la Generalitat de Catalunya del 2020 sigui molt insuficient per al sector musical actual.

EL FUTUR DE LA MÚSICA A PONENT. EL PERÍODE DE LES REIVINDICACIONS

1. LA REIVINDICACIÓ DEL TERRITORI SONOR

El sector musical factura sobretot amb les actuacions de música en viu. Amb una gran concentració de festivals i sales de concerts a Barcelona capital i la seva àrea metropolitana, la demarcació de Girona va crear una marca per aglutinar els festivals musicals del seu territori sota el nom de Costa Brava Music Festivals i unir els certàmens que se celebren a l'estiu (complementant el pol d'atracció turística), junt amb la resta de propostes que se celebren durant l'any, incloent-hi el Pirineu de Girona i la resta de la demarcació.

El projecte creat el 2014, promogut pel Patronat de Turisme Costa Brava Girona, de la Diputació de Girona, persegueix sumar sinergies i fomentar la cooperació i coneixença entre els festivals i el territori.

Lleida i Ponent fan tard. La demarcació de Lleida té l'extensió de territori més gran de Catalunya i amb l'índex d'habitants per quilòmetre quadrat més baix. Per això és necessari que els certàmens musicals de la demarcació es connectin entre si, tot i mantenir cadascun una realitat artística i una audiència diferenciades. Els festivals al Pirineu disposen de l'espectacularitat del seu territori com a escenari dels concerts, amb un turisme de país, estatal i internacional consolidat i, a més, amb una gran oferta d'allotjaments per poder acollir aquests visitants. Lleida capital agrupa la majoria de la població de la província entre els seus carrers, i la seva programació musical disposa, a priori, d'una bona massa de públic per poder assistir als certàmens; a més té bona part de les sales de concert i equipaments musicals. La plana de Lleida i les localitats del Prepirineu, el que pròpiament entenem com a Ponent, disposen de l'altra part de les sales de concerts i molts dels festivals amb més trajectòria de la demarcació. Tots tres subterritoris estan inconnexos, no treballen en comú i cada certamen s'organitza independentment, sense tenir en compte el treball en xarxa que els podria beneficiar.

Ponent i Lleida capital han d'establir vincles entre ells per poder reivindicar i treballar el seu posicionament dins el sector de la indústria musical. Aquesta gran extensió territorial sí que en dificulta una visió transversal, però dota d'una singularitat a cada subterritori que el treball en comú destacaria. Amb unes reunions cada vegada menys presencials, les trobades entre els diferents agents del territori del panorama musical a Ponent poden ser una realitat ben propera. El fet de compartir coneixement pot ajudar a establir, per exemple, un calendari anual on es recullin les activitats musicals. Actualment existeixen calendaris d'activitats vinculats a la Diputació de Lleida, el del Patronat de Turisme i el de l'Institut d'Estudis Ilerdencs. Aquestes plataformes d'agenda recullen les activitats musicals de la demarcació, però les finalitats d'aquestes agendes estan vinculades a activitats amb impacte econòmic, projectes de país programa.cat o relacions amb altres institucions. L'agenda global és necessària per acompanyar i visibilitzar el sector musical; es tractaria d'un calendari realitzat per les institucions que representés tot el territori lleidatà i que en recollís totes les actuacions, tant les organitzades per les institucions públiques com les previstes per les sales privades. En definitiva, una agenda més completa i propera, com la que recullen els mitjans de comunicació.

El treball en comú entre tots els agents de la indústria musical a Ponent també és necessari per reivindicar i buscar sinergies per negociar amb proveïdors, patrocinadors o buscar estratègies de comunicació, així com cercar, com a territori rural i extens, noves maneres de connectar amb el públic al llarg de l'any a través dels certàmens i aprofitar les diferents estacions de l'any per oferir programacions que atreguin públics diversos (joves, famílies, melòmans...).

De fet, aquest públic cada vegada més especialitzat, que adapta la seva manera d'entendre i buscar les propostes culturals, és un aspecte a tenir en compte entre els professionals del sector i posar en valor aquest territori sonor. Els certàmens homogenis, igualitaris en programació i producció, cal repensar-los, fins i tot els més populars de tots, com són les festes majors. Una programació on les mateixes formacions musicals es repeteixen per tot el territori no esdevé singular. Una bona entesa entre els municipis podria apropar formacions musicals durant l'any a Ponent amb visions diferents per a cada actuació. Una formació popular podria vincular-se en gran format a una festa major o un festival, però podria oferir un directe ben diferent en altres poblacions en actuacions de petit format, amb gran interacció amb el públic, o en format d'assaig obert, o com a primera actuació, per veure com reacciona el públic al nou directe o a la presentació d'un nou treball discogràfic. Fins i tot es podria adaptar el seu repertori al certamen o crear una col·laboració amb formacions locals creant un bolo únic i irrepetible. És a dir, no tots els concerts i festivals han de tenir els mateixos objectius, a Ponent. La diferència i la singularitat construiran un espectacle únic que el públic anirà recollint segons els seus interessos.

Un altre dels espais per pensar i estudiar en el marc del territori de Ponent i la música és la seva vessant de tradició musical oral; un gran camp poc treballat i que també ajudaria a la reivindicació territorial en la música. Cançons de caràcter popular, lletres que expliquen la realitat dels pobles, instrumentació específica de les relacions entre pobles o àrees diferents...

Ponent pot apropar, amb aquesta voluntat per conèixer el passat musical, a una defensa del territori i del coneixement popular un públic i jovent que veu llunyà aquest territori o època. Aquesta proposta més folk per ajudar a estudiar, entendre i donar a conèixer cançons dels pobles del territori ha d'estar complementada amb un suport institucional. El sector públic ha de promoure línies de recerca i publicació d'aquests treballs, que, vinculats a les formacions actuals, poden mostrar lletres relacionades amb el món rural i agrícola, melodies i instrumentació que expliquin la relació del professorat que venia d'altres territoris i que influeixen en la comunitat amb els seus coneixements.

A més, aquesta aproximació a l'entorn més rural o agrícola també pot venir acompanyada d'una creació o adaptació de certàmens en aquests mateixos espais, amb concerts itinerants en els diferents emplaçaments de Béns d'Interès Culturals del territori, de manera que es doni a conèixer, també, el patrimoni de Ponent. Un seguit d'actuacions que, d'una manera, amb la reivindicació de les lletres lligades al camp i als entorns rurals, o d'una altra, amb la posada en escena en edificis o entorns destacables del territori, donaria una visió del que tenim. Cal destacar les noves propostes que es porten a terme en localitats de la plana de Lleida com, entre d'altres, els concerts a Cal Prim de Verdú o Els Rentadors de Juneda, un parell de certàmens on la música en viu es revaloritza i amplifica l'experiència amb l'entorn de l'actuació.

I parlant de l'exhibició, aquesta ha de ser, sens dubte, la gran aposta de la música en viu a Catalunya i Ponent. El retorn als escenaris esdevindrà el pal de paller d'un sector que ha patit la gran aturada de la pandèmia. Les sales de concerts tenien a Ponent la seva majoria d'ingressos com a sales de festa, els caps de setmana, i com a serveis de restauració (begudes i menjar), que són els ingressos que realment omplen els seus calaixos. La música en viu és una aposta d'aquestes empreses, que complementen el seu dia a dia amb la promoció de la música, per bé que aquesta no és el que les manté. Tot i això, aquestes sales són les que posicionen la seva programació en el territori junt amb les de l'activitat pública.

El darrer tema de la reivindicació territorial és el de la difusió musical. Tot i que les publicacions especialitzades en actuacions de música en viu siguin d'àmbit estatal o de país, es troben noms de referència de Ponent que donen veu als artistes del territori. En un moment en què els mitjans tradicionals busquen noves formes de comunicar amb l'audiència, caldria motivar, incentivar i generar contingut musical del territori. Una de les línies a explorar són els podcasts especialitzats en música, una eina de producció senzilla que, en col·laboració amb les emissores radiofòniques del territori, pot esdevenir l'altaveu necessari per a les bandes, els projectes, les sales de concerts i els festivals de Ponent.

2. LA REIVINDICACIÓ DE LA CREACIÓ MUSICAL

El futur de la creació musical a Ponent ha d'anar acompanyat d'un gran projecte transversal de suport, entesa i comunicació amb els artistes. Són necessàries accions per acompanyar propostes musicals en els seus primers passos cap a la professionalització, així com programes de suport a les formacions musicals estables per mostrar els seus treballs.

Cal una estratègia d'actuacions i repensar el futur de la creació artística per tenir-ne una visió àmplia: ajuda a la composició, producció de directes, enregistrament de videoclips. A més, cal potenciar propostes musicals que desenvolupin nous formats allunyats de l'esquema clàssic d'edició d'un àlbum, incloent-hi aspectes digitals de promoció i divulgació de la peça artística.

Els músics, actualment, han de ser autèntics artesans en un món digital canviant que influeix en la posada en escena del directe i la divulgació dels enregistraments. Tot i que l'especialització de les tasques de la gestió cultural s'havien anat definint en els darrers temps, es veu un retorn a una antiga manera de fer en què l'artista ha de realitzar tots els papers de la producció i la creació. La transformació actual de la figura del músic, que no és transcendental, sí que modifica uns perfils diferents dels que hi havia el segle passat. Abans, el músic professional arribava al recinte d'actuació per tocar perquè hi havia una altra persona que duia el tema de gestió del bolo, de la creació de l'escenografia i del disseny de llums, i de la promoció del concert. El músic més actual esdevé un autèntic gestor/administrador del directe: ha de pensar en una posada en escena, ha de ser el seu propi mànager i productor, i també ha d'implementar la campanya de màrqueting i, alhora, crear continguts a les xarxes socials. De fet, molts noms de la música independent del panorama musical català són artistes que autogestionen tots els processos de creació i exhibició dels seus treballs discogràfics.

Des de les administracions públiques i la indústria cultural s'han de motivar ajudes als autors i els compositors per tal que puguin dedicar-se a compondre els seus nous treballs. Cal crear línies de suport econòmic a la creació perquè les formacions puguin dedicar hores al treball de la composició amb llibertat. Cal que aquests ajuts no estiguin determinats per conceptes concrets o temes específics, ja que compondre música per encàrrec sol ser molt més difícil. Les formacions lleidatanes necessiten el suport de tots els agents del sector però, alhora, no s'han de sentir cohibides a l'hora de crear.

Els programes de suport per a la creació de la música en tota la demarcació de Lleida han de transformar-se d'acord amb la realitat actual i mirant cap al futur. Les beques, els concursos i les ajudes a les bandes lleidatanes han d'adaptar i incloure aquests nous llenguatges i aquesta nova manera d'entendre la indústria musical en les seves bases. Aquesta creació artística més transversal, on no solament trobem la composició, ha d'anar acompanyada d'unes noves línies i uns nous objectius de les accions d'ajuda; un suport que també ha de pensar on poder crear.

A Ponent hi ha pocs espais destinats a la pràctica musical per part de les bandes, els anomenats bucs d'assaig; només n'hi ha a tres localitats de tota la província de Lleida: Tàrrrega, Balaguer i a la capital, Lleida. Cal preveure que els artistes puguin disposar de les instal·lacions públiques o privades de la demarcació (bucs d'assaig, sales de concert...) amb l'objectiu de realitzar diferents residències artístiques i preparar els seus futurs directes o gires. Una aposta de futur seria crear convenis entre els artistes i les diferents instal·lacions de Ponent per tal que els músics puguin treballar amb l'equipament tècnic necessari per preparar les seves creacions i els seus directes.

Un territori ha de tenir en compte, musicalment, la seva tradició, el patrimoni, però també ha de ser modern i actual si es vol projectar com a referent. A Ponent es plantegen centres de creació contemporània en arts plàstiques o arts escèniques, però quan es parla de la música només

s'esmenta la popular; així, caldria pensar, en un futur, en centres de creació de música contemporània o postmoderna; aquesta idea, tot i estar recollida en el programa de les Cases de la Música, acabat d'aterrar a la demarcació de Lleida de mans de l'Orfeo Lleidatà, necessitaria també una estructura territorial. Ponent té, a Cervera, la Catedral Emili Pujol, un curs de prestigi internacional, que es complementa amb el Festival de Pasqua a la mateixa localitat. Una bona especialització, tant en formació com en exhibició, que amb la branca de la promoció de la creació seria un referent ben treballat a la província.

Un altre element necessari per a la creació és la producció musical. El territori de Ponent té diferents estudis d'enregistrament a Àger, Solsona, Lleida, Bellcaire, la Figuerosa o Guissona, entre d'altres, i productors musicals rellevants, com Joan Pons (El petit de cal Eril), que són imprescindibles per a la creació musical del país.

Amb aquest futur del músic artesà que gestiona tots els processos de la creació, la diferència entre el producte amateur i el professional l'aportaran aquests agents de la indústria musical. Els estudis de gravació tenen una funció determinant per treure el màxim rendiment de la peça, que l'àlbum estigui cohesionat i que el màster tingui un volum i una qualitat professionals per poder-lo distribuir, tant físicament com digitalment. En els estudis d'enregistrament coincideixen els aspectes més artístics amb els més tècnics de la creació. Aquesta mescla professional acaba en la masterització de l'àlbum, que definirà que el treball tingui la qualitat necessària per a la seva difusió.

En un mercat actual on no és necessari vendre discos, aquest producte professional creat als estudis d'enregistrament professionals és obligat per a la seva distribució a les xarxes. Justament aquestes plataformes digitals ajudaran a visibilitzar el treball de les formacions musicals de la demarcació de Lleida. La tecnologia i les xarxes ajuden els petits països, les nacions sense estat i els territoris com el de Ponent a poder treure el cap i participar en una cultura universal.

3. LA REIVINDICACIÓ DE LA FORMACIÓ

Definir la funció de la música en la societat actual i determinar com hauria de comportar-se l'educació musical en aquest context constitueixen dues de les grans fites a treballar en aquest futur a Ponent.

La promoció de la creativitat, com s'ha apuntat en el punt anterior, i del treball formatiu per a projectes concrets poden ser dos dels grans eixos per promoure nous artistes i músics. El treball per projectes és una tècnica pedagògica desenvolupada per l'anomenada Escola Nova, tot un seguit d'iniciatives col·lectives innovadores en centres molt interessats en l'educació creativa i en la transformació social. Tots dos conceptes estan motivats per una capacitat d'illusionar i de canviar les coses, i, per tant, són propis de noves maneres d'entendre la formació. Es tracta de nous models curriculars amb una nova manera d'ensenyar. Mentre que la creativitat pot ser una acció individual, el treball formatiu per projectes concrets compromet la col·lectivitat educativa i l'entorn, agents còmplices en l'educació de present i de futur.

En el context de les arts i de l'aprenentatge musical, és cert que el seu ensenyament afavoreix el pensament creatiu en els nens. Estudis de neurociència constaten que la música és una activitat que estimula i utilitza tot el cervell, i que, per tant, afavoreix nombrosos processos cognitius. A partir de les obres musicals i artístiques, les estratègies de pensament creatiu exerciten les habilitats verbals i comunicatives.

Així doncs, la potencialitat del pensament creatiu es converteix en una eina d'aprenentatge transversal, que integra en la seva pràctica diferents competències educatives: aprendre a aprendre, autonomia i iniciativa personal, social i ciutadana, i comunicació lingüística, cultural i artística.

Actualment, ja es desenvolupen iniciatives relacionades amb el món de les arts i la música, on escoles, instituts i entitats públiques treballen conjuntament amb l'objectiu de generar noves metodologies i contextos de creació.

Es pot afirmar que, en el context escolar, la creativitat i la innovació educativa impliquen un canvi en el pensament creatiu dels alumnes. Per això acaben existint limitacions entre el professorat de música i l'organització de l'ensenyament, ja que com més elevats són els cursos, més condicionat està el temps per a l'entrada d'especialistes en franges curtes i rígides. Caldria reflexionar sobre el futur i el paper de les especialitats de les àrees artístiques dins el currículum; seria bo pensar si cal replantejar el nostre horari en franges més flexibles, entrant a l'aula amb un treball compartit des de la tutoria (cotutoria) i, en conseqüència, amb un ensenyament més globalitzat.

En aquesta línia, els professors especialistes en l'àrea de música han de ser conscients de la necessitat de donar valor i potenciar aquesta àrea a l'escola, sobretot en l'etapa secundària, en la qual es troba menys present i hi ha una progressiva reducció horària important. Per aquest motiu, és clau un canvi en l'organització de l'escola: l'ampliació dels espais, dels recursos humans i de l'organització horària, amb la possibilitat de flexibilitzar els grups dels alumnes en ràtios més baixes.

En definitiva, per garantir una educació inclusiva i interdisciplinària de l'àrea de música, aquesta ha d'estar més present en l'enfocament globalitzador a l'aula i no només en ocasions puntuals. En la mesura que sigui possible, cal plantejar que la música o les arts converteixin l'eix d'un projecte globalitzat i estableixin connexions amb la resta de les competències del currículum. Aquest enfocament suposaria una veritable transformació de la presentació dels continguts en un constructe d'interrelacions curriculars, buscant les interseccions de les competències de les diferents àrees, seqüenciant de manera coherent i prenent decisions sobre què i quan s'ensenya.

Cada vegada hi ha més conservatoris, escoles municipals de música i acadèmies privades, i això és una bona notícia. Hi ha més interès per part de les famílies en el fet que la mainada aprengui música.

Als professors de música els van ensenyar a ser majoritàriament intèrprets i no a ser professors, que és al que ens acabem dedicant la immensa majoria de les persones que estudiem música. Això fa que el canvi que es necessita en l'ensenyament musical vagi molt a poc a poc, perquè la majoria dels professors continuen ensenyant de la mateixa manera en què ells van aprendre, sense fer una reflexió profunda al respecte.

La problemàtica social del segle XXI, caracteritzat per la incertesa i el canvi accelerat, obliga l'escola a reconfigurar-se. Les arts es presenten com una oportunitat per formar ciutadans capaços d'afrontar aquests reptes, oferint competències en matèria de creativitat, identitat i sentit de comunitat, molt lligades a les arts autòctones. S'ha efectuat un estudi descriptiu no probabilístic, mitjançant qüestionaris semiestructurats que recullen l'experiència en primera persona i la visió d'artistes reputats en l'àmbit de l'objecte. Els resultats incideixen en l'orientació general del disseny i la implementació dels estudis de música a l'escola, així com en els seus beneficis per afrontar els reptes socials actuals.

Ponent també podria ser un *hub* de formació musical, en tant que element de territori i per tal que tingués sentit venir a estudiar al territori lleidatà, vinculat a noves maneres d'entendre aquest ensenyament, que propicia el treball per projectes.

La formació de públics també seria un dels aspectes a reivindicar a Ponent. Les audiències, actualment, no acaben de valorar la tasca, les hores i l'esforç que fan els promotors i els artistes per poder mostrar els seus treballs en directe o digitalment. Cal repensar la gratuïtat dels concerts a les festes majors i els festivals, així com la facilitat de la música en l'entorn digital. Més enllà de l'ensenyament musical en si mateix, caldria ensenyar a valorar la música i les arts com una professió per assegurar el futur del sector.

4. LA REIVINDICACIÓ DE L'ORGULL I LA LLIBERTAT D'EXPRESSIONI: ORGULL DE CLASSE, ORGULL DE GÈNERE I ORGULL DE LENGUA

Els músics actuals tracten, en les seves creacions, uns temes globals que, a Ponent, també es veuen interpellats. En un moment en què l'obstacle més gran que tenen els artistes és la precarietat del món de la música, aquests s'empoderen amb treballs que parlen de la desigualtat de classe, del món en gènere femení i d'una globalització on la llengua també marca un tipus de creació. La creació en llengua catalana està en un bon moment de producció. Es creen molts treballs en català. Tot i això, la venda de discs en català està liderada pel *Disc de la Marató*, que esdevé des de fa anys el volum supervendes en català fruit d'aquesta vessant solidària que es reparteix entre els principals diaris catalans i que assoleix, en un dia, un rècord de vendes espectacular. Però a partir d'aquí el rànquing de vendes de treballs en català són col·laboracions amb artistes de l'Estat espanyol o discs fets per catalans en què la majoria de lletres són en espanyol.

A Ponent les creacions de música en català són majoritàries. El nou *indie* català i la música urbana són presents en aquest territori lleidatà, dos dels gèneres creatius amb més força; el més popular encara és el pop-rock, que està donant força noms propis rellevants i referents en la música en català.

L'altra problemàtica vigent i que està marcant el futur de les composicions és la llibertat d'expressió en les creacions. Les condemes fermes a músics per les lletres de les seves cançons han provocat una certa por en la indústria musical. Aquesta disfunció davant l'amenaça d'un retrocés d'aquest dret fonamental ha fet que es creessin plataformes i associacions en defensa d'un canvi de legislació en què els artistes no s'autocensurin, ni vegin vulnerats els seus drets, tant en l'àmbit de la creació artística com de l'expressió lliure, individual o col·lectiva, en les xarxes socials.

La situació a Ponent és similar. L'empresonament de Pablo Hasél per enaltiment del terrorisme i injúries a la Corona, entre altres condemes, ha creat una situació de rebuig per part de la societat, on hi ha molts representants de la indústria musical, però el posicionament és prudent, fruit d'aquesta por i autocensura.

El paper de la cultura, com a espai de reflexió i debat per mostrar les deficiències d'una societat, o aquest valor transgressor que té la creació cal vetllar-lo i tenir-lo present en les creacions dels músics a Ponent.

El futur passa per unes creacions artístiques d'un empoderament de classe, un orgull de pertànyer a una societat, a un col·lectiu, que viu un moment difícil i, per això, és important que les lletres de les cançons també ho recullin. També hi haurà una visibilització més contundent del paper de la dona en la indústria musical, tant de Ponent com de la resta del territori, liderant projectes artístics i passant a primera fila en tots els aspectes de la creació.

La llengua ha de mantenir aquesta presència als mitjans i canals d'internet. Una aposta de podcasts musicals a les xarxes en català explicant la programació i producció de Ponent i les terres lleidatanes visibilitzaria la tasca que es duu a terme al territori i en defensaria la llengua. Una llengua que ha de mantenir la seva llibertat d'expressió en les seves creacions.

Un tema que cal repensar en el futur de la música a Ponent és el de l'accent occidental de la nostra llengua. Encara avui en dia hi ha massa estereotips, estigmes i prejudicis sobre Lleida. De mica en mica es van superant, però encara hi ha, a la demarcació, aquest tòpic del món agrícola, del món rural i també de l'accent occidental. És un tema que es va superant, però amb penes i treballs. L'estandardització de l'accent occidental als mitjans de comunicació audiovisuals és un escull que encara costa de vèncer. Precisament, aquest futur, amb l'ajuda de les plataformes digitals que apuntàvem abans i la seva facilitat en la distribució de la música, ha de plasmar aquest sentiment d'orgull de pertinença a Ponent i la seva creació musical.

Fotografies:
Eva Balcells
i Àlex Martínez